

Szentiváni Újság

SANKTIWANER ZEITUNG

Összetartozunk 5.

Szűk körű megemlékezést tartottunk a békeszerződés 100. évfordulójára készült emléktáblánál

Az élet játék – játszd! 8.

Az iskola néptelen termei virágba öltöztek, egy lelkes kis csapat online ballagást szervezett

Pecára fel! 10.

A Horgász Egyesület betöltötte a negyedik X-et. Pontyról, busáról, a Slötyiről, történelemről

Úrnapi hagyományaink 12.

Fotók az 1960-as évek szentiváni virágsznyegeiről és úrnapi szokásaink eredete

IMPRESSZUM

Főszerkesztő:
Sólyom Ágnes

Munkatársak:
Balasi Anikó szerkesztő-újságíró,
Lichtneckert Eszter
olvasószerkesztő, korrektor,
Szima Roland tördelő

További munkatársak:
Komáromi-Bauknecht Hajnalka,
Szűcs Emese

Felelős kiadó:
Pilisszentiván Község
Önkormányzata

Nyomdai munkák:
Virtuóz Kiadó
és Nyomdaipari Kft.
Felelős vezető: Tolonics Gergely

Megjelenik havonta
400 példányban.

Az újság előfizethető,
ehhez a megrendelőlap
beszeresethető az önkormányzat
ügyfélszolgálati irodájában, vagy
letölthető a község honlapjáról.

SZERKESZTŐSÉG ÉS HIRDETÉSFELVÉTEL

06 30 971 3161
szentivaniujtság@buzamezo.hu

2020/JÚNIUS

A lapszámot
június 5-én zártuk.
A címlapon: Ballagás,
fotó: Balasi Anikó

KÖVETKEZŐ LAPZÁRTA

2020. július 10.
A júliusi lapszám
július 28-án jelenik meg.

ELŐFIZETÉS

Terjesztéssel és előfizetéssel
kapcsolatos ügyintézés:
Baranyi Krisztina önkormányzati
kapcsolattartó, művelődésszervező
baranyikrisztina@pilisszentivan.hu
06 70 902 6710

A Szentiváni Újságra egész évben
előfizethetnek a fenti elérhetősé-
geken, a hónap 10-éig beérkezett
megrendelések a következő hó-
naptól lesznek érvényesek.

Nem lesznek még rendezvények

Március 18. óta az önkormányzatokban
szünetelnek a testületi és bizottsági
ülések. A katasztrófavédelmi törvény
határozza meg, hogy veszélyhelyzetben
a települési önkormányzat képviselő-
testületének hatáskörét a polgármester
gyakorolja. Pilisszentivánon a helyi ope-
ratív bizottság március óta hetente ül-
sezik, az üléseket Poppréné Révay Gyön-
gyi polgármester vezeti. A jelenlévők,
igazodva az országos operatív törzs utá-
sításaihoz, közösen hozzák meg dönté-
seiket. A helyi operatív bizottság tagjai a
házi orvosok, a védőnők, a gyógyszer-
vezetője, a körzeti megbízott, a közte-
rület-felügyelő, a polgárőrség vezetője,
a községgazdálkodás vezetője, az intéz-
ményvezetők, a jegyző és a hivatal spe-
ciális területekért felelős kollégái.

Május 18-tól új szakaszba lépett a járvány
elleni védekezés, a kijárási korlátozás
megszűnése új feladatok elé állította a
döntéshozókat. Május 29-én a polgár-
mesteri hivatal dísztermében ismét ösz-
szeült az operatív bizottság. Az enyhítő
intézkedések bevezetésével az operatív
megbeszélés egyik kiemelt kérdése az
volt, hogy a faluban a közösségi rendez-
vényeknek helyet biztosító Generációk
Házát és a Tájháza mikor nyitják meg. A
bizottsági ülés tagjainak egyöntetű véle-
ménye az volt, hogy a két érintett épü-
letet települési vagy családi események
megtartásához még ne nyissák meg.
Ennek oka, hogy a helyiségekben a napi,
megfelelő szintű fertőtlenítés nem meg-
oldott. Egy teremben próbálnának az
egyesületek (kórus, fúvósok, táncosok),
a nyugdíjasklub pedig már egy 100 fő
fölötti szabadtéri rendezvény megszer-
vezését tervezte. Minden esetben sok
helyről érkeznének a látogatók, nagy tö-
meget jelent a mögöttes kontaktlistájuk.

A bizottsági ülés másik kiemelt témája az el-
maradt kötelező védőoltások beadása volt.
A hetedik osztályosokat érintő Hepatitisz
és HPV-oltást igénylő diákok oltását meg-
szervezték, az iskola az érintett tanulóknak
értesítést küldött. A tanácsadó már telefo-
nos bejelentkezés után látogatható, de a
védőnők továbbra is elsősorban videochat
formájában tartják a kapcsolatot az újszül-
öttek szüleivel. A játsszóterek napi szintű
fertőtlenítése változatlanul zajlik.

Megszülettek

Pobori Boglárka
2020. 05. 12.
Apa: Pobori Csaba
Anyja: Varga Krisztina

Peller Alex Ragnar
2020. 05. 19.
Apa: Peller László
Anyja: Ziegler Nikolett

Krausz Eliána
2020. 05. 20.
Apa: Krausz Norbert
Anyja: Zámbari Ildikó

Szulimán Zétény
2020. 06. 02.
Apa: Szulimán István
Anyja: Koczó Dóra

Házasságot kötöttek

2020. 05. 15.
Bartos Attila
Horváth Sarolta Fanni

2020. 05. 25.
Cséffán Balázs
Galea Emese

2020. 05. 30.
Spisák László
Sárközi Renáta

2020. 05. 30.
Marlok Dániel
Klinger Vivien Éva

Elhunytak

Bándi Márton
2020. 06. 01., 86 év

Göry Edéné
2020. 06. 09., 65 év

Sturcz Erika
2020. 05. 15., 50 év

Köszönet

Köszönetet mondunk mindzok-
nak, akik elkísérték utolsó útjára
Sturcz Erikát. Köszönet a sok szép
virágért, amit búcsúzóul a sírjára
hoztak.

Sturcz család és Marika

Pénzügyekről, járványról egyeztettek a polgármesterek

Pilisszentiván adott otthont a kijárási korlátozás utáni első te-
lepülésvezetői konzultációnak. A június 5-i találkozón a régió
17 polgármestere vett részt. A mostani egyeztetés elsődleges
témái voltak a járvány elleni védekezés tapasztalatai, a jövő
évi költségvetés és a felhatalmazási törvény visszavonása
utáni kormányzati és önkormányzati munka. Csenger-Zalán
Zsolt országgyűlési képviselő a Pilis Televízió kérdésére el-
mondta, hogy a választókerület önkormányzatai kiválóan tel-
jesítettek a járvány elleni védekezés során. Elhangzott, hogy
a kormányzati intézkedés értelmében ugyan a gépjárműadó-
ból származó bevételt elvonták az önkormányzatoktól, de
a kormány célja, hogy az így keletkezett bevételkiesést fel-

adatfinanszírozásban kapják meg a települések. Várhatóan a
szolidaritási adó mértéke is változni fog. A képviselő ezenfelül
külön köszönetet mondott a pedagógusoknak, akik kiválóan
teljesítettek a digitális oktatási rendre történő átállás során.

A településvezetői találkozót Csenger-Zalán Zsolt ország-
gyűlési képviselő kezdeményezésére 2014 óta tartják meg.
Az összejövetelek célja a személyes információcsere: a pol-
gármesterek közvetlen tájékoztatást kapnak a kormányzati
tervekről, az országgyűlési képviselő pedig a helyi
nehézségekről, tapasztalatokról értesül.

A PilisTV a találkozón interjút készített Csenger-Zalán Zsolt
országgyűlési képviselővel.

Megszépül a Generációk Háza

Kihaszánva a rendezvénytartási szünetet, a teljes körű fertőtlenítés mellett
igazi nagytakarítást tartottak a Generációk Házában. A falak javító festék-
réteget kaptak, a széklábakat lefestették, lábazatuk védőkupakot kapott,
megtisztították és leszerelték a lámpa armatúrákat, szétszerelték és átmos-
ták a fűtőtesteket és a napokban lefestik a kerítést. A munkálatokat a ház
gondnoka és a községgazdálkodási csoport munkatársai végezték el. A ve-
zetőségi és egyesületi ülések megtartása, valamint kisebb csoportos jóga-
foglalkozások és gyermekprogramok szervezése várhatóan június 20. után
lehetséges.

Megszűnt a Közcsat Kft.

25 éves működés után megszűnt a Közcsat Kft. A szennyvízhálózatot és a
solymári telepet üzemeltető céget a pilisszentiváni csatornahálózat kiépülé-
sekor alapította Szentiván és Solymár önkormányzata közösen. A társaság
25 évig működött Hamvas Márton vezetése alatt, ezalatt fejlesztették a há-
lózatot, és a telep is többször bővült. A víziközmű-szolgáltatásról szóló tör-
vény megváltozása miatt mára átalakult az üzemeltetés rendszere, jelenleg a
Daköv Kft. bérleti jogviszonyban üzemelteti a csatornahálózatot és a telepet.
A tulajdonos önkormányzatok 2019-ben a Közcsat Kft. végelszámolása mel-
lett döntöttek. A társaság 25 évéről és a szentiváni csatornázás történetéről
következő, júliusi lapszámunkban olvashatnak hosszabb cikket.

Még várat magára a múzeum

Az eredeti tervek szerint a volt
zsellérházak felújításával egy
régészeti és egy bányászati ki-
állításra nyílt volna májusban a
tájház udvarának József Attila
utca felé eső részén. A kivite-
lezési munkálatokat azonban
a járvány miatt felfüggesz-
tették. Jelenleg belső mun-
kálatok folynak, hamarosan
a homlokzat felújítása is foly-
tatódik. A Magyar Falu Prog-
ram keretében Pilisszentiván
tavaly nyár végén 15 millió fo-
rint támogatást nyert a József
Attila utca 9. és 11. számú la-
köépületek felújítására. Ebből
az összegből időszakos nyitva-
tartási idejű múzeum létesül.

ÚJRAINDULT AZ ÉLET

Változik a költségvetés, megszépült a bányász emlékmű környezete. A különleges jogrend még tart, de a testületi tagok informális formában már egyeztetnek. A kijárási korlátozás megszűnését követő első lépésekről beszélgettem Poppréné Révay Gyöngyivel.

A Kormány rendelkezései alapján május 18-tól minden településen megszűnt a kijárási korlátozás. Hogyan indult újra az élet Szentivánon?

Az emberek nagyon örültek annak, hogy két hónap után újra kinyitottuk az éttermeket és a cukrászdákat. Abban a kedvező helyzetben vagyunk, hogy a nyitáskor nemcsak a teraszok nyíltak meg, hanem a szolgáltatók zárt térben is fogadhatnak vendégeket. A sportpályát is megnyitottuk, így a gyerekek a délutáni edzéseken részt vehetnek. Természetesen mindenütt érvényes, hogy a higiénés szabályokat mindenkinek be kell tartania. A játszótér pedig nemcsak teljes fertőtlenítés, hanem felújítási és karbantartási munkálatok elvégzése után adtuk át a családoknak. Ezek az intézkedések a két hónapnyi elzárás után igen kedvező fordulatot jelentettek az itt élők számára.

Mi a helyzet az intézményekkel?

Az intézményvezetők az óvodában és az iskolában is felmérték a nyári felügyeletre vonatkozó igényeket. Az óvoda május 25-től nyitott meg. A gyerekek felügyeletét akár egész nyárra megoldják, a tervek szerint maximum egy hétre állna le az óvoda. Az iskolában június 26-ig biztosítják a gyermekfelügyeletet, de a digitális oktatás megmaradt a tanév végéig.

A főnyomócsövet nem kell cserélni, az erre nyert pénzt útfelújításra költi Szentiván.

Még a járvány előtt megújultak a lakossági vízbekötések a Szabadság soron. A tervek között szerepelt, hogy tavasszal a főnyomócsövet is cserélik. Folytatódik a munka?

Két héttel ezelőtt a DMRV négytagú szakértői csoportja helyszíni szemlét tartott. Kiderült, hogy a főnyomócső jó állapotban van. Cseréje sok magánfelületet érintene, csak új nyomvonalon lehetne kiépíteni, és költséges lenne. Összességében tehát nem indokolt,

hogy cseréljék. A Magyar Falu Programon elnyert 30 millió forintot ezen a szakaszon így útfelújításra költjük. Most egyeztetünk a szegélyekről, az útterelőkről. Remélem, hogy az idén befejezzük a munkát. A Ságvári utcában a lakossági vízbekötéseket és a főnyomócsövet is cseréli a DMRV. Ha ez elkészült, pályázati forrásból az önkormányzat felújítja a járdát. A munkálatok megkezdése előtt értesítjük a lakosságot.

Várhatóan június 20-ával megszűnik a különleges jogrend, és a testület ismét ülésezhet. Ezt megelőzően azonban már egyeztetett a képviselővel. Milyen témákról esett szó?

A kijárási korlátozás megszűnése után informális egyeztetést tartottunk. Először is nagyon örültünk, hogy végre látjuk egymást személyesen. Elmondtam a képviselőtársaimnak, hogy milyen kiadásaink voltak, nem számszerűsítve, inkább nagyságrendileg. Néhány szót váltottunk a költségvetésről. Már most felvetődtek bizonyos elképzelések arra vonatkozóan, hogy milyen változtatásokkal fogunk ezután gazdálkodni. Ennél pontosabban azonban csak a pénzügyi bizottsági ülést és a féléves adatok lezárását követően tudok mondani. Azt már látjuk, hogy kevesebb összegből tudunk majd gazdálkodni. A gépjárműadót elvonták az önkormányzatoktól, a szolidaritási adó mértéke pedig várhatóan növekszik.

Az önkormányzat elkötelezett a falu zöldfelületeinek megtartásában, sőt növelésében.

Másik fontos témánk a bányász emlékmű környezetének rendbetétele volt. Az emlékmű környékén lezártuk az eddig parkolónak használt zöldterületet. A községgazdálkodás dolgozói virágtartó ládákat telepítettek, virágokat ültettek. Igyekeztünk széppé tenni ezt a zöldterületet, ami egyébként korábban sohasem volt hivatalosan parkoló. Az ott működő vállalkozás számára a parkolási lehetőség az emlékmű mindkét oldalán biztosított a kiépített parkolóban. Felajánlottuk a vállalkozónak azt is, hogy a vállalkozás melletti másik, egyébként önkormányzati területet használhatják parkolónak. A testület ebben a kérdésben elkötelezett volt. A falu zöldfelületét nem csökkentjük, hanem növeljük, illetve visszaállítjuk azokat a területeket, amelyeket eddig kikoptattak az autók.

Balasi Anikó

Fotó: Márkos Ferenc

Összetartozunk

2020. június 4-én 16 óra 30 perckor Pilisszentivánon is megszólaltak a templomi harangok, emlékezve arra, hogy 1920. június 4-én 16.32-kor Versailles-ban aláírták a békeszerződést. Előző lapszámunkban még úgy fogalmaztunk, hogy a koronavírus-járvány miatt hazánk történelmének e fájó pontjára emlékezni csak szívünkben tudunk, személyesen nem. A világjárvány hazai enyhülése azonban lehetővé tette, hogy a templom előtt álló emlékműegyüttesre kihelyezett, Trianon 100 éves évfordulójára készült új emléktáblánál szűk körben ugyan, de mégis személyesen emlékezzünk.

Az ünnepségnek különös hangulatot adott, hogy a kijárási korlátozás megszűnése óta ez volt az első nyilvános közösségi esemény. A műsort Baranyi Krisztina művelődésszervező állította össze. Ebben az elcsatolt területekről származó versek, gondolatok hangzottak el:

Felvidékre Kovács Gábor, Kárpátaljára Milbich Mihályné, Erdélyre Marlokné Somogyi Ildikó, Délvidékre B. Szabó Károly, az Őrvidékre Soós Réka népdalénekes emlékezett. P. Révay Gyöngyi a Helytörténeti Egyesület egyik alapító tagjának, Fogarasy Attilának erre az alkalomra írt versét olvasta fel, végül a Varga Barnabás által tartott nemzeti zászlóra a jelenlévők trianoni emlékszalagot kötöttek fel. A Soós Réka előadásában felcsendült énekek, a fehér rózsák és a meggyújtott mécsesek által méltó módon emlékezhettünk meg a századik évfordulóról.

Az eseményről a PilisTV felvételt készített, a videókat keressék a televízió műsorán, illetve megnézhetik a tévé YouTube-csatornáján is. A QR-kód a videóhoz vezet.

ONLINE KATALÓGUS

Könyvtári munka karantén idején

Mint mindenre, erre a kényszerű leállásra is elmondható, hogy „minden rosszban van valami jó”. A koronavírusra való tekintettel a Községi Könyvtárnak is be kellett zárnia.

A kedves olvasók tudják, hogy a könyvtárban komoly helyhiánnyal küzdünk, sok könyv dobozokban várta jobb sorsát. Fentiekre tekintettel – miután a községünkben több intézmény működése is átalakult – a polgármester elrendelte a könyvtári állomány átvizsgálását, apasztását. Ehhez a munkához az óvodában dolgozók közül kaptam segítséget.

Ez több szempontból is hasznosnak bizonyult. Egyrészt azoknak az óvodai dolgozóknak, akik nem varrtak szájaszót, nem kézbesítettek stb., volt munkájuk. Másrészt amit egyedül (nyitvatartás mellett) nem, vagy csak nehezen tudtam volna megcsinálni, az most az ő lelkes segítségükkel hosszú idő után sikerült, ezúton is köszönöm nekik!

Községi Könyvtárunk állománya részben a múlt század '60-as éveiből maradt ránk a kultúrház szakszervezeti könyvtári állományából, ami később átköltözött az iskola épületébe. Ez az állomány bővült az új néven ott működő Községi Könyvtár könyveivel. Az állomány másik részét pedig az időközönként a lakosságtól érkező adományok teszik ki. Volt, aki csak megunt a könyveket, volt, aki költözés, helyhiány, esetleg hagyaték miatt vált meg tőlük. A könyvek harmadik, jelentős csoportja az elmúlt évek több millió forint értékű vásárlásaiból, továbbá pályázati beszerzéseiből érkezett. Ez utóbbi csoportot is átnéztük, de ezek közül csak a fizikailag elhasználódott könyveket vettük ki az állományból. A selejtezés persze nemcsak a könyvek egyenkénti kézbe fogásával, átnézésével, hanem tartalmi vizsgálatával is járt. Ezt követte egy teljes – mindenre kiterjedő – nagytakarítás, fertőtlenítés, valamint a könyvtári polcokon megmaradó könyvek teljes átrakása. A kiselejtezett könyveket – több antikvárium megkeresése után – az egyik megvette, vállalva a dobozást és a szállítást is, így egy kis plusz pénzre is szert tettünk.

A könyvtár május 25-től korlátozott feltételekkel, de újra kinyitott, és reméljük, a korlátozás feloldása is hamarosan megtörténhet. Végezetül egy örömhírről búcsúzzak: mire az újság megjelenik, a polgármester döntésének köszönhetően elindul a könyvtári állomány online feltöltése és az otthoni internetes keresés lehetővé tétele. Ez indulásnál mintegy tízezer könyv adatainak azonnali feltöltését jelenti. A könyvtári állomány többi részét fokozatosan dolgozom fel. A katalógus elérhető a pilisszentivan.hu/konyvtar online katalógus címen.

Szeretettel várom régi és új olvasóinkat!

Frankhauser Péterné könyvtáros

Lelkes kis csapatunk: Tünde, Terka, Mariann, Marika, Évike, s közepem én, a könyvtáros

Könyvtárba hívogató

A Községi Könyvtár ajánlása
2020. június (Szent Iván hava)

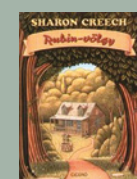

Daniel Kalla: A kolostor átka

1348. Az emberiség legpusztítóbb pestis-járványa eléri Genovát. 2019. Az olasz kikötőváros több száz éves kolostorának helyén luxuslakópark épül, ám az egyik munkást furcsa betegség támadja meg...

Thomas Brezina: Katie Cat – Mint a macska

Katie tizenötödik születésnapja láthatóan ugyanúgy indul, mint minden évben. Egészen addig, amíg egy apró csomagot nem kap, ami fenekestül felforgatja az életét.

Sharon Creech: Rubin-völgy

A kalandos, gyermekien játékos, máskor viszont szívbe markoló jelenetekkel tarkított regény Newberry Medal-díjjal kitüntetett íróője arra mutat rá, hogy szeretni sohasem késő.

Méhes György: Szikra Ferkó

Mese a messze földön híres kovácsmester fürge eszű, ügyes kezű, aranyszívű és rettenthetetlen lelkű kisinasáról, Szikra Ferkóról, aki minden veszedelemmel és ármánnyal dacol, végül eljut Szivárványországba is.

Díjat nyert Fogarasy Attila

A Kossuth Rádió, a Magyar Írószövetség és a Petőfi Irodalmi Múzeum április 11-én, a magyar költészet napján versíró pályázatot indított „Együtt a versben” címmel. A felhívásra amatőr és profi költők műveit várták. Közel hatezer levél és nyolcezer vers érkezett. Nemcsak Magyarországról, hanem Ausztráliából, Németországból és a Kárpát-medence országaiból is érkeztek pályaművek. Amatőr kategóriában az egyik fődíjat Fogarasy Attila nyerte el, a Pilisszentiváni Helytörténeti Egyesület egyik alapító tagja. Versét Turi Bálint színművész olvasta fel a Kossuth Rádióban. A nyerteseket a Petőfi Irodalmi Múzeum Kárpát-medencei bemutató körútra viszi.

Fogarasy Attila: Április idusán

Már zöldül a hársfa a kert elejében,
A nap melegen veti rám sugarát,
Bontja a meggyfa a szirmai éppén,
A szél idekergeti lágy illatát.

A tücskök a rézsübe járatot ásnak,
Vad bokor alján macska motoz,
A tél tova lett: apródja halálnak,
De titkon még egy-egy éjt eloroz.

Szép a tavasz, teli víg örömmel,
Hatvanharmadik ez nekem itt,
Tisztelem én üde búzasörökkel,
És éltetem azt, ami szárba szökik.

Nyári táborok a Heidiben

LINDÁVAL ÉS MARCSIVAL

Helyszín:
2084 Pilisszentiván,
Szabadság út 219.

Időpontok:
július 6-10. - Exatlon tábor
július 13-17. - „Mindent bele!” nyári tábor
július 20-24. - Játék- és kölyökfitness tábor

A tábor ára: 30.000 Ft/hét
Minden nap 8:30-16:30-ig

Napi háromszori étkezés
(reggeli, ebéd, uzsonna + gyümölcs minden nap)
Mindegyik héten lesz „elmenős/kirándulós” program, fürdés, pancsolás, fagyizás, sportolás, zene, játék, vetélkedők, ajándék, barkácsolás, garantált jó hangulat!

Jelentkezni Starek-Vállai Melindánál,
vagy Zoller Máriánál lehet az alábbi telefonszámokon:
Linda: +36 70 931 3923
Marcsi: +36 30 931-9517

Várunk szeretettel!

www.szaxszeru.hu

SZAXSZERŰ Kft.

VÍZ, GÁZ, FŰTÉS SZERELÉS

Tel.: 06 30 388-8923,
06 26 332-939
e-mail:
szaxszeru@gmail.com

www.ERZSEBETVIRAG.HU

ERZSEBETVIRAG.HU

CSOKROK, VIRÁGDOBOZOK KOSZORÚK, SÍRCSOKROK KÉSZÍTÉSÉT VÁLLALOM RENDELÉSRE

+36/20-555-7242 www.ERZSEBETVIRAG.HU

BREIER

FOGÁSZAT ÉS EGÉSZSÉGGÖZPONT

Évtizedek óta stabilan működő, dinamikusan fejlődő fogászatunkra keresünk

FOGÁSZATI ASSZISZTENST

heti 40 órás munkavégzésre.

Amit kérünk:

- jó kommunikációs és kapcsolatteremtő készség
- precizitás, pontosság, csapatszellem
- infékciónkontroll alkalmazásában való jártasság

Előnyt jelent:

- dentálhigiéniai végzettség
- szájsebészen szerzett tapasztalat
- idegen nyelv (angol, német, francia) középfokú ismerete.

Fényképes önéletrajzokat, fizetési igény megjelölésével az allas@breierdental.hu e-mail címre várjuk.

AZ ÉLET JÁTÉK – JÁTSZD!

A ballagás nem maradhat ki egyetlen diák életéből sem. A szentiváni iskola néptelen folyosói és termei virágba öltöztek, egy lelkes kis csapat pedig online ballagást szervezett. A diákok az idén otthon, ünnepi melegítőjüket felöltve, akár többször is átélhetik ezt a nem mindennapi eseményt.

Ebben a tanévben a szentiváni nyolcadikosok nem sétálhattak még egyszer, utoljára végig az iskola falai között. Nem kacsinhattak össze a jól ismert lépcsőfordulóknál, az ablakpárkányoknál, ott, ahol éveken keresztül az élet nagy dolgairól titkos álmokat szöttek. Az éveken át tartó megmérettetések és a felvételi után a közös ballagás lett volna az, ami szórakoztató, meghatározó és meghatározó eseményként zárta volna le az évet. Azért, hogy a koronavírus-járvány miatt minderről a pótolhatatlan élményről ne maradjanak le a fiatalok, az iskola vezetői, tanárai és a szülői munkaközösség tagjai éppoly lelkiismeretesen szervezték meg a végzős diákok online ballagását, mint azt az előző években a valós térben tették.

A rendhagyó ballagás csengőszóval indult, a folyosók és a tantermek virágba borultak. A végzős osztályok padjait az

elmaradhatatlan tarisznya, fényképek, ajándék és egy-egy szál virág díszítette. Ünnepi ruhát öltött az iskola és mindazok, akik búcsúbeszédrel, műsorral készültek – igaz, most csak a kamerának.

„Nem sejthettem, hogy nagyobb változást fogunk átélni 2020 tavaszán, mint az elmúlt 125 évben. Nagyon fordult velünk a világ az elmúlt három hónapban: átélhettük a digitális világ előnyeit és hátrányait, az otthoni munkavégzés szépségeit és gyötrelmeit. Teljesen új tapasztalatokat szerezhettünk egymásról, melyek sokszor meglepőek voltak mindannyiunk számára. A legfájóbb azonban a személyes kapcsolat hiánya. Azt semmilyen technika nem tudja pótolni. A közös élmények felidézésével eltöltött utolsó heteket nem tudjuk idevarázsolni nektek, de szeretnénk, ha az elmúlt nyolc év minden élménye maradandó nyomot hagyna a szívetekben, és úgy ballagnátok el innen, hogy csak a szépre emlékeztek.” – hangzott el Milbich Mihályné igazgató beszédében.

A végzős diákokat a hagyományoknak megfelelően a hetedik osztály tanulói búcsúztatták. „Búcsúznak most tőletek mi, hetedikesek. Itt hagyjátok a szentiváni iskolát. Talán vissza se néztek, amikor kiléptek egyenesen a nagybetűs ÉLETBE! Az évek hosszú sora alatt összekovácsolódott osztályok most szétszakadnak. Többet már nem követtek el együtt diákcáinyeket, nem mesélhettek egymásnak mulatságos, tanulságos történeteket, nem lóghattátok el a tanórák elejét a WC-n, nem írhattátok együtt a szünetekben a házit, és nem kerülhettek együtt az udvart, nem cserélhettek egymással tízórait, és nem bandázhattok a suliban. Mert útjaitok sokfelé ágaznak. Ezek az utak innen indulnak, ahol nyolc év alatt sok minden keresztülmentetek a tudásért vívott küzdelemben. A búcsú valami új kezdete is egyben.

„Mi már többször szerepeltünk nagy tömeg előtt, de a kamerának szavalni azért volt könnyebb, mert tudjuk, ha elrontjuk, sokszor újra lehet kezdeni.”

Merre mentek? Milyen úton? Hová és meddig juttok? Ezekre a kérdésekre a jövő adja meg a választ.”

Talán többen gondolhatjuk azt, hogy az online ballagási műsor televíziós felvételének időpontjára a közreműködők szomorú szívvel készültek. Bevallom, magam is kész lelki forogatókönyvvel érkeztem. A nyolcadikosok első szavai azonban egy pillanat alatt átfordították a prekoncepciómat.

„Az élet kihívás – fogadd el!
Az élet játék – játszd!
Az élet küzdelem – harcold meg!
Az élet kaland – vállald!”

Teréz anya költeménye, „Az élet himnusza” egész más világításba helyezte a ballagást. A virtuális búcsú egyszerre valódi, mosolygós ünnepé vált.

Mert a diákok – ahogy Teréz anya megfogalmazta – elfogadták és játszották az életet. Mosollyal és könnyedén. Összekacsintva és nevetgélve, úgy, mint máskor. Az év elején ők sem tudhatták, hogy május végén egy üres kamera előtt szavalnak majd.

„Nemsokára megkapjuk a bizonyítványunkat. Az általános iskolától ez lesz az utolsó. Benne van 8 évi küzdelmünk, szorgalmunk, az első sikereink és kudarcaink. A papíron csak betűk és számok látszanak, de mögöttük van az a szellemi útravaló, amelyet ettől az iskolától kaptunk, és amelyet felhasználhatunk a későbbiekben. Segítségével megállhatjuk helyünket a nagyvilágban, azaz a középiskolában. Megőrizzük emlékeinkben első iskolánkat és azokat, akik idetartoznak: a diáktársakat és tanítóinkat, tanárainkat, akik útnak indítottak innen minket. A búcsú nehéz, de jó is van benne: valami új kezdődik utána. Tiszta lappal állunk egy új lehetőségekkel teli kezdet előtt.” (részlet a nyolcadikosok búcsúbeszédéből)

Balasi Anikó

„Az utolsó két hónapban a többiek és a tanárok nélkül unalmas volt a sulis.”

A Pilis Televízió segítségével az online ballagást a végzős diákok és családtagjaik otthonról követhették. A 8. a osztályból 25-en, a 8. c osztályból 18-an ballagtak. A 7. évfolyamosok búcsúztató műsorát összeállította: Daunerné Gáttas Mariann, Csorba Éva, Réti Pál Csaba. A 8. évfolyam búcsúműsorát összeállította: Farkas Mónika. A műsorban szereplő nyolcadikos diákok: Bánhidi Dániel, Hanák Blanka, Hattinger Levente, Marlok Adél, Polyvás Blanka, Schuck Dorca, Varga Zoltán. A műsorban szereplő hetedikesek: Havasi Annamária, Kenderessy Miklós, Klencsák Attila, Máté Liliána. A műsor megszervezésében és összeállításában közreműködtek: Gócza Balázs Bence, Kesztneré Varjú Andrea, Milbich Mihályné, Németh Zoltán. A termeket díszítették: Csorba Éva, Daunerné Gáttas Mariann, Gulyásné Sas Melinda, Lampert Attiláné, Mikes Fruzsina, Óvári Réka, Princz Viktória, Réti Pál Csaba, Schuck Noémi. A nyolcadikosok ballagási fotóit készítették: Bokor Gabriella, Johanné Orosházi Mónika.

PECÁRA FEL!

Beszélgetés Stattner Bélával

A szentiváni Slötyi gyöngyszemként ül a település délkeleti határában. A közkedvelt horgásztó halállománya gazdag, és számos titkos meglepetést is tartogat. Szépsége többek között a horgászegyesület gondos munkájának köszönhető.

Negyvenedik születésnapját ünnepli a Pílisí Bányászok Horgász Egyesülete. Emlékszik még, hogyan kezdődött a történetük?

Ha egészen pontosan akarok fogalmazni, akkor az egyesület idén már 41 éves, viszont a hivatalos horgászkezdet 40. évfordulóját ünnepeljük 2020 júniusának második szombatján. Akkoriban csak ősszel lehetett halat telepíteni. 1979 őszén összeraktuk a pénzt, telepítettünk, és 1980 nyarán kezdtünk el először horgászni.

Milyen volt a fogás akkor?

Borzasztó sok hal volt a tóban! Mondjuk a jelenleginél jóval kisebb volt a víz, és sokkal kevesebben is voltunk mi, horgászok. Rengeteg halat fogtunk!

Pap Jani bácsi volt a kezdeményező, az egyesület alapító tagjai voltak Aknai József, Niesz Tibor és Jómagam. A negyedik alapító, Skripek László sajnos idén tavasszal halt meg. 36 fővel indultunk, a '80-as években nagyjából 74-en voltunk, ma pedig 130 fő körül van a tagságunk.

A tóról

A faluban egykor szénbányászat folyt, a környékbeli falvak lakosainak megélhetését biztosítva. A bányát 1969-ben zárták be, a szénmedence pedig idővel besüppedt, területe vízzel telt meg. Az akkoriban megjelenő, igénytelen halakkal teli vízen a '70-es évek elején még vadpecázás folyt. A helyi horgászok körében 1979-ben merült fel a horgászegyesület megalapításának gondolata. A tóban azóta intenzív és szakszerű haltelepítés garantálja, hogy szinte mindig legyen jó fogás. A szentiváni Slötyi a Budai Tájvédelmi Körzetben, a környékbeli települések lakói körében jól ismert és közkedvelt helyszín, elsősorban természeti környezete miatt, amely sportoláshoz és kikapcsolódáshoz egyaránt kiváló.

Vannak fiatalok is?

Régebben több fiatal volt. Persze nem panaszkodom, mert rengeteg gyerek horgászunk is van, ifjúsági viszont kevés.

Őn szerint minek köszönhető, hogy ilyen sokan csatlakoznak?

Véleményem szerint a jó társaságnak. Persze azért is, mert bőven van hal a tóban! Mi minden pénzünket a telepítésekre és a tanya fenntartásába fektetjük, nincs is tartalékunk. Egy évben többször telepítünk halat, az idén már kétszer tettük. Ebben az évben sor került ponty és süllő telepítésére is, egy lelkes tagunk pedig saját forrásból compót telepített.

Őn 1981 óta látja el az elnöki feladatokat, és úgy tudom, hogy más tisztséget is betölt.

A Pest Megyei Horgászszövetség alelnöke, valamint a MOHOSZ választmányi tagja vagyok. A horgász közösség az ország legnagyobb civil szervezete, 540 000 tagja van. Csak Pest megyében 72 horgászegyesület és közel húszezer horgász van.

Vajon ez miért alakult így?

Magyarország mindig is mezőgazdasági ország volt, rengeteg vízzel. Enni pedig kell, a húson kívül mást is. Még a kőkorszaki emberek is horgásztak! A viccet félretéve: a víz és a mezőgazdaság adja a lehetőséget. És jó a társaság!

Ahogy itt ülünk a tóparton, és körbenézek, sok horgászt látok, de mindenki magányosan ücsörög...

Nyilván mindenki egyedül jön horgászni, de ez nem jelenti azt, hogy magányosan. Személy szerint én nem vagyok egy izgága ember, de a hely és a horgászás megnyugtat. Hallom a nádirigó hangját, ez pihentet. Az élmény összeköt bennünket, a horgászok szeretik a nyugalmat. És persze utána összefövünk a horgásztanyán. Ott nagy a közösségi élet, születésnapokat, névnapokat tartunk, és a legnagyobb esemény, hogy házi versenyeket szervezünk. A közgyűléseinket pedig a Generációk Házában tartjuk.

Idén június második szombatjára szervezték a jubileumi nagy horgászversenyt, zenekarral, ünnepséggel. A járvány miatt ez elmaradt.

Már januárban terveztük a versenyt, de a koronavírus-járvány miatt meg sem hirdettük. Most, hogy már 200 fő alatt lehet rendezvényeket szervezni, gyorsan, lényegesen kisebb méretben ugyan, de szervezünk horgászversenyt.

Elmaradhatatlan kérdés: a horgászok szeretik a halat?

A horgászok nagy része szereti a halat, persze! Azért elvéve előfordul, hogy valaki nem, de ez nem jellemző. Viszont van egy horgász mondás, miszerint „A horgász főzze meg magának!” Ez azt jelenti, hogy a horgászok nem szeretik másra bízni a halászléfőzést, mert mindenki úgy gondolja, hogy csak ő tudja, hogyan kell jól elkészíteni. Ezért aztán a horgászverseny után vadpörkölttel ünnepelünk...

Látom, hogy két különböző bottal pecázik. Melyik milyen halfogásra alkalmas?

A rövidebb bot rabló halra van, a hosszabb békés halra. A rabló halra élő keszeggel pecáznak, a másikkal kukoricával ponty- vagy sügér, fekete sügér és süllő is van a tóban. Sajnos busa is akad. Ez azért nem jó, mert a busa planktonevő, a csalit nem veszi fel, nehéz megfogni, és eleszi a plankton a többi hal elől. Nem tudom, hogyan kerültek a tóba, telepítve soha nem voltak.

Vízbeutató

A jellege szerint bányatóként nyilvántartott víz területe 3,5 hektár, átmérője 1063 méter – írja róla a Magyar Horgász Magazin 2011-es számában Hunyady Attila. A természeti szépségében pompázó tavat nyárfák, fűzek, hársfák övezik. Partján nád és sás tenyészik, köztesen kialakított horgászhelyekkel. Medre kissé szabdalt, homokos, kevésbé akadós. Vízében kevés hínár vegetál. Átlagmélysége 8, legnagyobb mélysége 10 méter. Vízét források és a csapadék táplálják, feleslegét az Arany-árok vezeti a közeli Arany-patakba. Egyetlen műtárgya a túlfolyó. A vízminőséget évente vizsgálják, és halélettanilag eddig megfelelőnek találták.

Stattner Béla, az egyesület elnöke

Szemfüles természetjáróknak

Aki gyakran jár a Slötyire és megfigyeli az élővilágot, felfedezheti, hogy egy szürke gém is él a tóban. Évek óta megjelenik tavasszal, és egészen őszig napról napra megmutatja magát. Az igazán szemfülesek még egy ritka faj egy példányát, mandarint is láthatnak. A horgászok elmondása szerint egy vadkacsával él párban. További érdekesség, hogy egy albinó vadkacsa is színesíti ezt a csodálatos élővilágot.

A horgászok jellemzően kora hajnalban vagy késő este, éjszakába nyúlóan horgásznak. Mi az, ami befolyásolja a halak kapáskedvét?

Alapvetően az időjárás. A halak nem kedvelik a sima napsütést. Szeretik, ha viharos az idő, kedvelik a szelet, az esőt, érzékelik, ha változik a légnyomás. Ha a falu felől fúj a szél, az a legjobb.

Balasi Anikó

A Pílis Televízió 2018-ban kisfilmet készített „Tavak a Pílisben” címmel. A zenés, lírai összeállításban a píliszentiváni Slötyiről, a Jági-tóról, a tinnyei Garancsi-tóról, a vörösvári Nagy-tóról, Kacsa-tóról, Pálya-tóról és Cigány-tóról láthatnak felvételeket.

ÚRNAPI HAGYOMÁNYAINK

A katolikus egyház ünnepét, úrnapiját IV. Orbán pápa 1264-ben emelte be hivatalosan az ünnepek sorába, és a helyét is ő rendelte el az egyházi évben a pünkösd utáni 10. napon. A magyar királyság az elsők között fogadta el ezt az ünnepet. Már az évszázad végéről, illetve az 1300-as évekből is vannak visszaemlékezések, melyek virágzó kultuszról számolnak be, elsősorban az erdélyi nagyvárosokból, ahol fényes ceremóniával ülték meg. A kereskedők mellett az erdélyi szászoknak volt nagy szerepük az ünnep külsőségeinek elterjesztésében. Bécs, Pozsony, Buda és más nagyvárosok ünnepi pompája később a falusi körmenetekben tükröződött vissza.

Az úrnapi körmenet a barokk időkben a katolikus egyházhoz való tartozás nyilvános megvallása volt. A körmenet az újabb korban sem csak egyházi, hanem jelentős társadalmi esemény is volt. Részt vett benne – mindenki a saját falujában – a katolikus közösség minden tagja, szertartásos rendben a korcsoportjának megfelelő közösség (iskolák, vallásos társulatok, egyletek, foglalkozási csoportok) tagjaként, még a pásztoroknak is jelen kellett lenniük. Az 1930-as években már a vallási turizmus is beindult, tömegek kifejezetten azért látogattak el például Budaörs-

Úrnapi sátor a Bányász utcában az 1960-as évek elején. A fotó tulajdonosa: Ziegler Ágota

re, hogy az ottani körmenetet és a díszes virágszőnyeget megcsodálják.

Magyar tradíció, hogy az ünnepen négy oltárt állítanak az égtájaknak megfelelően, és a pap innen oszt áldást az Oltáriszentséggel. Az áldás ma már szimbolikus jellegű, korábban gyakorlati rendeltetése volt: a lakóhelynek, a földnek, a zsendülő vetésnek a megáldása. Az '50-es években a kommunizmus egyházellenes intézkedései következtében, később a megnövekedett forgalom miatt a körmenet útvonala többé-kevésbé mindenütt lerövidült. Ma a leghosszabb, virágszőnyeggel borított út Pilisvörösváron és Csömörön van.

Az ünnep jellegzetes elemei a Buda környéki, svábok lakta településeken a falazott úrnapi kápolnák előfordulása, a virágkoszorúk kötése és a virágszőnyeg készítése. A háború előtt egyes családok tisztsége volt és öröklődött az oltárállítás és az oltár környezetének feldíszítése. Az oltárok fölé általában lombátrát emeltek, amit virágkoszorúk tömegével díszítettek. A színes mezei virágokból vagy a sárga borsos varjúhájából kötött koszorúkat később kézben vitték, hogy

mind a négy áldás érje. A megszentelt koszorú és virág a vihartól, villámcsapástól óvta a házat. A lombátrák díszítése településenként eltérő és jellegzetes, hiszen a berendezési tárgyak, a díszítés módja és a virágok színe is évtizedekig állandó lehet. Torbágyon, Budakeszin úgy tartották, hogy szentképekkel, búcsús képekkel még méltóságtelesebb az összkép, ezért a kápolnát szentképekkel borították be. Helyi jellegzetesség a falazott kápolna is, amit vallásos családok építettek a házuk közelében. Pilisszentivánon kettő, Budakalászon, Solymáron négy ilyen, csak úrnapiján használt kápolna volt.

Az oltáriszentség útjának díszítésére a sváb településeken virágszőnyeget készítenek. Ez a szokás a 20. század elején Budakeszin, Diósdon, Törökbálinton és Budaörsön volt ismert, innen terjedt el a térségben. A pilisszentiváni virágszőnyeget Réczés András plébános értékes diafelvételei őrizték meg 1968–1970-ben.

2018-ban a Pilisszentiváni Helytörténeti Egyesület estjén Sz. Tóth Judit etnográfus, muzeológus tartott előadást az úrnapi hagyományokról. A cikket az ő elbeszélése alapján és kiegészítéssel összeállította Botzheimné Szücs Emese.

Virágszőnyeg készül az Óvoda utcában az 1960-as években. Fotó a Pilisszentiváni Helytörténeti Egyesület archívumából

FRONLEICHNAM

Dias von András Réczés

Die Bezeichnung Fronleichnam kann vom mittelhochdeutschen vrône licham für ‚des Herren Leib‘, von vrôn ‚was den Herrn betrifft‘ und licham ‚der Leib‘ abgeleitet werden. In diesem Jahr wurde die Prozession in Sanktiwan wegen der Epidemie nicht veranstaltet. Die Bilder stammen aus dem Archiv der Santiwaner Deutschen Nationalitätenselbstverwaltung.

Dias von András Réczés

Dias von András Réczés

Megújult az infótábla

Újraépíttette a Helytörténeti Egyesület a kidőlt információs táblát. Még valamikor az év elején történt, hogy kidőlve találtak egyesületünk infótábláját, mely az Altáró közelében állt az útelágazásnál. Mivel a táblát tartó vázgerendákat nem lehetett toldani, csak kicserélni, vezetőségünk úgy döntött, hogy egy asztalossal újraépíttetjük a teljes favázat. Az új favázat a nemzeti önkormányzattól kapott hántolt akáctörzsekből készítettük el, a tábla és a faanyagok szállítását, valamint a helyreállítási földmunkákat az önkormányzat községgazdálkodási csoportjának szakemberei végezték. A Pilisszentiváni Helytörténeti Egyesület nevében ezúton fejezem ki köszönetünket mindenkinek, aki bármi módon részt vett az infótábla helyreállításában!

Kovács Zoltán elnök
Pilisszentiváni
Helytörténeti Egyesület

Gyógypedikúr, manikúr

szolgáltatások,
akár az Ön otthonában is.

**Nagy tapasztalattal
rendelkező
szakember vagyok,**

keressen bizalommal.

06/20-2-568-564

HÍREK MARKTLEUGASTBÓL

Noé bárkája

Felújították testvértelepülésünkön az óvoda melletti, Noé bárkája nevű játszótér. A munkálatok összköltsége 358 000 euró volt, melyből az óvoda fenntartója, a Katholische Kirchenstiftung és a bambergi Erzbischöflicher Ordinariat 138 000 euró összeget biztosított, Bajorország további 111 600 eurót, Marktlegast önkormányzata pedig 98 400 eurót fordított a munkálatokra.

Balról: Michael Laaber hivatalvezető, dr. med. Carola Klein, Josef Schmidt és dr. med. Natascha von Schau orvosok, Architekt Tino Heß mérnök és Franz Uome polgármester

Találkozóközpont és orvosi rendelő

Korábban már beszámoltunk arról, hogy találkozóközpont és orvosi rendelő épül a Kulmbacher Straße 7. alatti telken, az egykori Pezoldhaus helyén. Az építési terület helyszínén a projekt résztvevői megbeszélést tartottak a tervezett munkálatokról. Franz Uome így fogalmazott: „Az orvosi rendelő és találkozóközpont felépítésére vonatkozó határozat mérföldkő községünk jövőbeli fejlődésében. Hosszú távra biztosítottá válik az orvosi ellátás, a találkozóközpont pedig fiatalok és idősek számára nyújt majd lehetőséget generációkat összekötő személyes kapcsolatok ápolására.” A polgármester a döntést eddigi hatéves hivatali idejének egyik legfontosabb határozatának tartja.

Fejlődik a településközpont

Marktlegast a Förderoffensive Nordostbayern keretében megkapta a Marktstraße 9. szám alatti ingatlant, amin egy rozoga mezőgazdasági épület állt. Az épület lebontásával és a terület rendezésével a központban egy beépítésre alkalmas területet nyer a település. A teljes projekt költségeinek 90%-át Bajorország állja.

Irtsuk az elszaporodott bálványfát

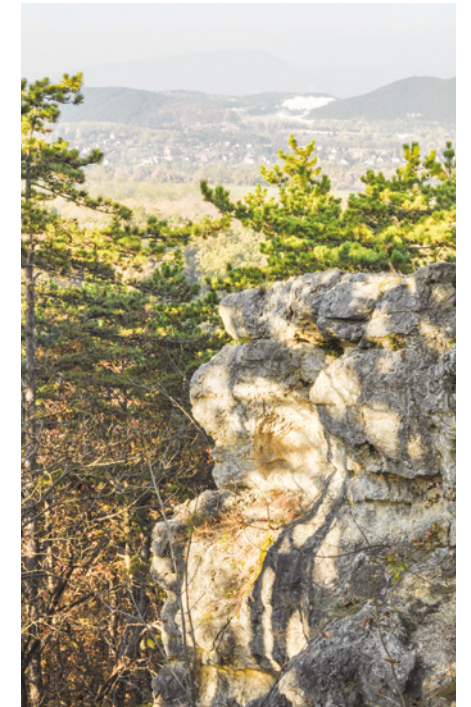
A bálványfa Közép-Európa egyik legveszélyesebb invazív faja. Nagyon gyorsan szaporodik, egy év alatt akár 200-300 m²-es területet is elfoglalhat. Sűrű lombja elfogja a fényt a honos növényzettől, gyökere negatív hatással van a környezetében lévő más fás- és lágyszárú növényekre: növekedésüket gátolja, leállítja a fotoszintézist és blokkolja a káliumfelvételt. Ennek következtében a bálványfák körül felszaporodnak egyes gyomok, mint például a csalán, a ragadós galaj vagy a fekete bodza.

A bálványfák megjelenése nemcsak az erdőgazdaságokban jelent problémát, hanem a magánkertekben is. Kihajtja a házuk tövében, a járdaszegély repedéseiben, a ritkán látogatott hétvégi telkeket pedig szinte ellepi. Érdemes még fiatal korában megakadályozni a terjedését: a sarjakat mihamarabb távolítsuk el, a tuskókat pedig kezeljük gyomirtó szerrel.

A bálványfa Szentiván közterein, közparkjaiban is megjelent. Májusban, a kijárási korlátozás megszűnésekor a fák és zöldterületek gondozásával megbízott vállalkozó hozzáállott a bálványfák irtásához.

NAGY AZ ERDŐ, ELFÉRÜNK

A túrázás felüdíti testünket, lelkünket. Reméljük, hogy akik rákaptak a kijárási korlátozás alatt a természetjárásra, megtartják ezt a jó szokásukat. Ehhez adunk némi segítséget: hová kirándulhatunk a környéken?

A kijárási korlátozások ideje alatt olyanok is felfedezték a kirándulás élményt adó voltát, akik korábban inkább egy nagyvárosban, tengerparton, kávézó, mozi vagy kulturális látnivalók között tudták elképzelni a feltöltődést. Miközben településünkön korlátozásokat kellett bevezetni az ide özönlő turisták miatt, a Pilisi Parkerdő arra biztatta a kirándulókat, hogy találjunk olyan kirándulóhelyeket, ahol kevesen járnak, vagy aki megteheti, kiránduljon inkább hétköznap.

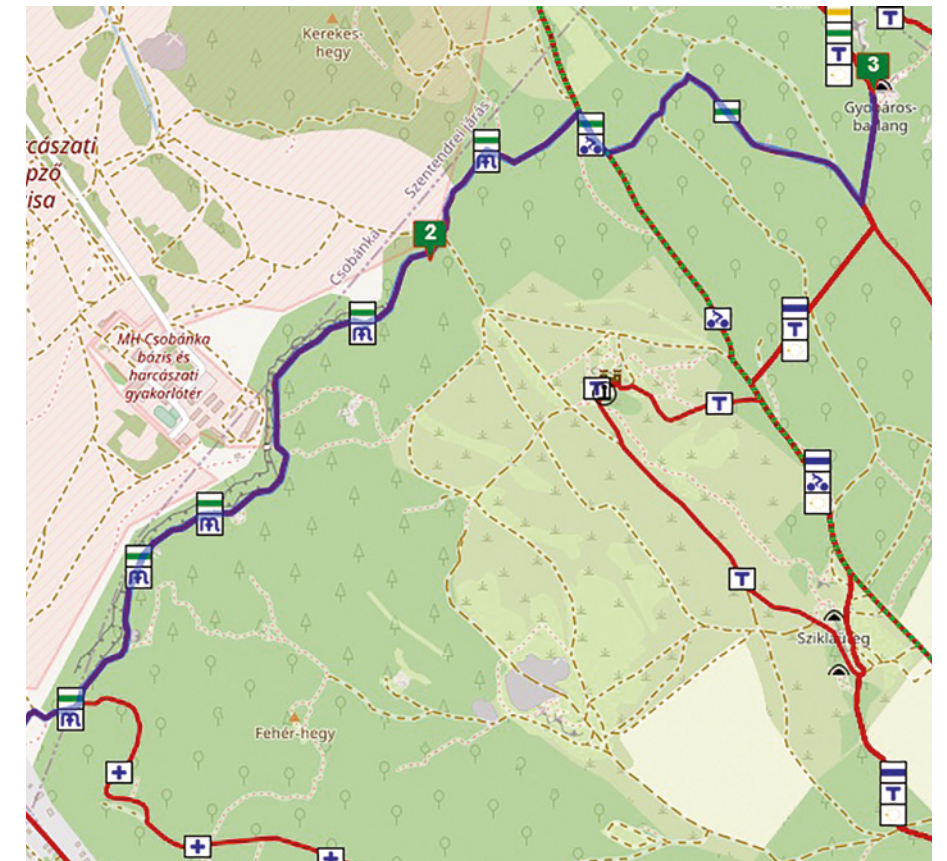
Pilisszentivánon azért csodálatos lakni, mert autóba sem kell ülni, hamar kint vagyunk az erdőben. Sokfelé indulhatunk, találunk rövidebb és hosszabb útvonalat, dimbes-dombosat vagy egyeneset.

A sportpályától indul a Jági-tanösvény, ami kisgyerekekkel, sőt akár babakocsival is járható, könnyű körtúra. A szintkülönbség minimális, a tanösvény legmagasabb pontjáról (290 m) viszont nagyon szép kilátás tárul elénk a környék hegyeire. Ha egy kicsit mászni is szeretnénk, akkor szintén a sportpályától indulva hamar feljutunk az Ördögtoronyhoz, ahonnan szintén csodálatos a panoráma. A Nagy-Szenást és a Zsíros-hegyet sem kell bemutatni, a sárga és a piros jelzésen érjük el mindkét célpontot.

Ha másfelé is szívesen kirándulunk, és nem bántjuk, hogy autóba kell ülni, akkor látogassunk el a Kevély-nyereg közelében lévő barlangokhoz. A gyerekek számára különösen nagy élmény egy barlang bejárata. Az autót célszerű a Háziréti-víztározó előtti parkolóban hagyni. A zöld jelzés vezet bennünket végig, csak a legvégén kanyarodunk le élesen balra, a sárga-kék-zöld jelzésre, és hamarosan ott is az úti cél. Ezt a 3 km-es szakaszt kényelmes sétával, meg-megpihenve, élvezve a természetet, alig több mint egy óra alatt elérjük. Ha kedvünk van, továbbmehetünk a Kevély-nyereg felé, de ha még több barlangot szeretnénk látni, akkor a sárga jelzés Csobánka irányában elvezet a Mackó-barlanghoz, a piros négyzet pedig a Kristály-barlanghoz, illetve a Zöld-barlanghoz.

Ha nincs turistatérképünk, vagy nem elég friss, látogassunk el a turistautak.openstreetmap.hu oldalra, ott újabb utakat is kereshetünk magunknak.

Komáromi-B. Hajnalka

A SZENTJÁNOSBOGÁR ÉJSZAKÁI

fotó: Potyó Imre

A szentjánosbogárnak – a mesék kis éjjeli lámpásának – a repülése a leghosszabb naphoz, vagyis Szent Iván napjához kötődik. Szent János ugyanis a szláv nyelvben Szent Iván, mely névnapot június 24-én ünnepeljük. Ez a nyári napforduló időpontja, vagyis az a nap, amikor az évben legrövidebb az éjszaka. Szerte Európában ekkor hatalmas tüzeket gyújtanak, s a tűz fölött átugrálnak, hogy Szent Iván bő termést adjon – mint ahogy ez itt Pilisszentivánon is hagyomány már hosszú évek óta. Valószínűleg így lett ez a „tűzes” bogárka szentjánosbogár.

Ha Szent Iván-nap időszakában sötétedés után olyan helyen sétálunk, ahol nedvesebb természeti adottságok vannak: egy tó vagy patak közelében, nedves réten, ritkásabb erdőben vagy erdőszegélyben, parkokban, temetőben, nagyobb kertekben, akkor valószínűleg találkozni fogunk ezekkel

a kedves világító bogarakkal. Nem nekünk tartanak lámpást, hogy ne tévedjünk el a sötétben, hanem egymásnak világítanak. A repülő világító hímek ugyanis így találják meg a röpképtelen nőstényeket, akik a talajon vagy alacsonyabb bokrokra felkapaszkodva szintén világítva csalogatják a párjukat.

És hogy miért ezeken az élőhelyeken akadhatunk össze velük? Azért, mert lárváik csigákkal táplálkoznak, így ahol a csigák elegendő számban találhatóak, ott a szentjánosbogarak is megjelennek. A kifejlett bogarak egyébként már nem táplálkoznak, legfeljebb némi folyadékot vesznek magukhoz. Rövid életük alatt a lárvakorukban felhalmozott tápanyagaikból élnek. A lárvák is világítanak, de ők nem a párválasztás miatt, hanem azért, mert ezzel jelzik a ragadozók számára, hogy mérgezők.

A nőstény szentjánosbogár a teljes sötétség beálltakor kapcsolja be lám-

pását, melyet a hím akár 50 méterről is észrevesz. Ha a nőstény nem találkozik hímekkel, két óra múltán kikapcsolja a fényét és elbújik. Ezt legfeljebb 10 napon át tudja ismételni, ha ez idő alatt nem sikerült párosodnia, elpusztul. Ha a párzás megtörtént, a nőstény nem világít többé, hanem maradék energiáját a peték lerakására fordítja. Élete ezután véget ér.

Idén a járványhelyzet miatt sajnos elmarad a Szent Iván-napi programsorozat, de reméljük, a szentjánosbogarak lámpásai ugyanúgy világítanak majd, mint más években. A Szent Iván-napi tűz helyett gyönyörködjünk az ő fényükben.

Karlné Menráth Réka
Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
Pilisi Len Látogatóközpont

Nyári éjszakai élménytúra

Egy meleg nyári estén, július 3-án élménytúrát tartunk a Szénások Európa diplomás területén. Betekintést nyújtunk a varázslatos éjszaka világába. Tervezett állomások: az éjszaka hangjai, az éjszakában mozgó állatok, például a lepkék megfigyelése, színek, fények az UV-lámpa alatt. A részletekért figyeljék honlapunkat: dunaipoly.hu, vagy a Pilisi Len Látogatóközpontunk Facebook-oldalát.